

Studium Generale organiseert:

Identiteit ***in het Midden-Oosten***

***Gebruik en misbruik
van het verleden***

Studium Generale

Universiteit Leiden

donderdag 1 april

Muren en monsters: identiteitsvorming in het middeleeuwse islamitische rijk

Petra Sijpesteijn, hoogleraar Arabische Taal en Cultuur, Universiteit Leiden

Zowel in het middeleeuwse islamitische Mesopotamië als in Egypte circuleerden verhalen over een reusachtige, pre-islamitische muur die deze gebieden van de buitenwereld afschermdde. Buiten de muren leefden monsters, er binnen creëerden de moslims een veilige, eigen wereld. De verhalen over de muren werden belangrijk in een tijd dat de bewoners van deze gebieden zich begonnen te onderscheiden van de rest van het islamitische rijk en een eigen *Egyptische* c.q. *Perzische* islamitische identiteit verwierven. De geschiedenis en haar monumenten waren daar een handig hulpmiddel bij. Interessant is hoe de moslims zich het pre-islamitische verleden toeëigenden en het bestaande landschap verislamiseerden, terwijl ze tegelijkertijd het beeld handhaafden dat de islam een breuk met het verleden had teweeggebracht. Deze twee voorbeelden uit de islamitische middeleeuwen delen verschillende kenmerken met het gebruik van het verleden op andere momenten en in andere gebieden van het moderne Midden-Oosten.

donderdag 8 april

De twistappel: Assyrische christenen en het Assyrische Rijk

Heleen Murre- van den Berg, hoogleraar geschiedenis van het moderne wereldchristendom, Universiteit Leiden

Nadat in het midden van de negentiende eeuw de resten van het oude Assyrische Rijk in Noord-Irak waren opgegraven, waren christenen van de regio de eersten die zich met deze antieke beschaving identificeerden. Hoewel deze identificatie aansloot bij bestaande tradities en bij velen meteen aansloeg, wordt deze tot op vandaag hevig bediscussieerd. Dit is het geval binnen de groep, waarvan de grenzen steeds opnieuw worden vastgesteld, maar ook daarbuiten, waar velen, uit historische, religieuze of politieke overwegingen, Assyriërs het recht op deze benaming ontzeggen. In deze bijdrage wil ik ingaan op de vele aspecten die bij het tot stand komen van deze identiteit een rol hebben gespeeld, om zo beter te begrijpen waarom de discussie voorlopig nog niet ten einde is. De studie van deze specifieke casus zal daarmee hopelijk ook bijdragen aan de leidende vraag van dit studium generale, namelijk wanneer en waarom het beroep op een klassieke beschaving aantrekkelijk kan zijn.

donderdag 15 april

Egypte voor de Egyptenaren

Robbert Woltering, universitair docent Arabische Taal en Cultuur, Universiteit van Amsterdam

Sporadisch hebben de materiële overblijfselen van het faraonische Egypte de fascinatie gewekt van latere, islamitische heersers en elites in het land van de Nijl. Aan het begin van de twintigste eeuw zien

we echter een ongekende groei van Egyptisch engagement met de Faraonische beschaving. De paradox van deze identificatie met het Oude Egypte is dat ze enerzijds in dienst staat van het Egyptische onafhankelijkheidsstreven, terwijl ze anderzijds een uiting is van de grootschalige culturele transformatie naar Europees model. Robbert Woltering zal middels enkele literaire en kunsthistorische voorbeelden laten zien hoe het Faraonische Egypte aan het begin van de twintigste eeuw een wapen vormde in een strijd om culturele identiteit.

donderdag 22 april

Persian Cosmogony in Arab Garb

Asghar Seyed-Gohrab, Track-leader of the Persian Studies Programme, Leiden University

In the early centuries of Islam, Muslims created an Islamic creation myth based on earlier religious traditions. In its earliest forms, this did not include pre-Islamic Persian myths, but Persian authors who wrote in Arabic used both the Persian creation myth and the creation myth developing in the Islamic world. In this lecture, I will discuss how the Persian creation myth was integrated into Islamic culture, its implications, and how Persians contributed to enriching Islam, making it an international religion.

donderdag 20 mei

Irak

Islam Qasem, docent Arabische Taal en Cultuur, Universiteit Leiden

Over deze lezing vindt u later op onze website informatie.

www.studiumgenerale.leidenuniv.nl

donderdag 27 mei

Wij zijn geen Arabieren, wij horen bij Europa!

Alexander de Groot, emeritus hoofddocent Instellingen van de Islam, Universiteit Leiden

Het Turks nationalisme, dat de grondslag vormt van het staatsbestel van de Republiek Turkije, ontleent enkele belangrijke symbolen aan een tweetal oude legenden. Het meest bekend is de Grijs Wolf, die de Turken uit hun stamland, een door hoge bergen omsloten dal in Centraal Azië, de uitweg wees bij hun trek naar het Westen. Het tweede symbool is dat van de Gouden Appel van het Westen, het einddoel van de Turkse expansie.

De geschiedenis kan gebruikt worden om aan te tonen, dat het Ottomaanse Rijk (waar Turkije de voornaamste erfgenaam en tevens rechtsopvolger is) altijd een bestanddeel was van de buitenlandse politieke betrekkingen van de Europese mogendheden. In 1856 werd het rijk van de Sultan toegelaten tot het Europees Concert (de Europese grootmachten van toen). In 1950 werd Turkije lid van de Raad van Europa en in 1952 van het Atlantisch Bondgenootschap. Toen Turkije geassocieerd lid van de E.E.G. werd in 1964 verklaarde de voorzitter van "Europa" Hallstein: "Turkije is een deel van Europa.....". Van deze laatst genoemde feiten wordt dan ook gebruikt gemaakt in politiek en propaganda ten gunste van het Turkse lidmaatschap van de E.U.

donderdag 3 juni

**Gebruik en misbruik van de
geschiedenis in het moderne
Midden-Oosten**

Petra Sijpesteijn, hoogleraar Arabische
Taal en Cultuur, Universiteit Leiden

De geschiedenis wordt vaak als strijd-
toneel gebruikt voor huidige debatten over
de positie van landen in het Midden-
Oosten in de wereld en hun onderlinge
verhoudingen. In dit studium generale zijn
een aantal studies aan bod gekomen die
hebben laten zien hoe het verleden en haar
verschillende gezichten een rol speelt in
het huidige Midden-Oosten. Tijdens deze
laatste bijeenkomst zal aan de hand van
de meest beladen geschiedenis van het
Midden-Oosten, de stichting van de staat
Israël en het Palestijns-Israëliëse conflict
een aantal van de patronen die tijdens
dit studium generale aan bod zijn gekomen
in algemene termen benoemd worden.

Tijd:
Donderdagavonden
19.30 tot 21.00 uur

Plaatsen:
zaal 005
Lipsiusgebouw (1175)
Cleveringplaats 1
Leiden

3 juni
zaal 003
Lipsiusgebouw (1175)
Cleveringplaats 1
Leiden

Toegang gratis. Iedereen is welkom!

Informatie / organisatie:
Studium Generale Universiteit Leiden
Postbus 9500
2300 RA Leiden
y.leunissen@ics.leidenuniv.nl
071 527 7283 / 7295 / 7296
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl